

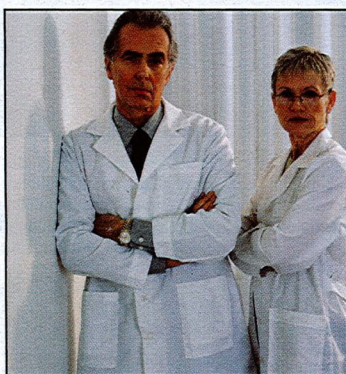
18 listopada Europejskim Dniem Wiedzy o Antybiotykach

Już po raz drugi 18 listopada Europa obchodziła Dzień Wiedzy o Antybiotykach. Został on ustanowiony w 2008 roku przez Komisję Europejską na wniosek Europejskiego Centrum Zapobiegania i Kontroli Chorób. W Polsce koordynatorem akcji jest Narodowy Instytut Leków, prowadzący działania w ramach programu zdrowotnego Ministra Zdrowia „Narodowy Program Ochrony Antybiotyków”.

Pamiętajmy: każdy z nas jest odpowiedzialny za utrzymanie skuteczności antybiotyków! Antybiotyki tracą skuteczność w tempie, którego nie przewidywano jeszcze pięć lat temu. Dzieje się tak, ponieważ stosowanie antybiotyków powoduje, że bakterie stają się na nie odporne.

- Jeśli będziemy nadal spożywać antybiotyki w niezmiennym tempie, Europa może stanąć w obliczu powrotu do epoki przedantybiotykowej, kiedy częste zakażenia bakteryjne, na przykład zapalenie płuc, mogły stanowić wyrok śmierci. Kiedy będziemy potrzebować antybiotyków w przyszłości, mogą one już być nieskuteczne.
- Nie należy przyjmować antybiotyków z niewłaściwych powodów lub w nieodpowiedni sposób.
- Należy zawsze przestrzegać zaleceń lekarza w sprawie sposobu przyjmowania antybiotyków, aby mogły być one skuteczne również w przyszłości.

W ciągu ostatniego dziesięciolecia istotnym wyzwaniem dla współczesnej medycyny stał się problem nadużywania antybiotyków. Niepokojącą konsekwencją tego zjawiska jest niebezpieczne narastanie oporności bakterii na leki, zmniejszona skuteczność terapii oraz rosnące koszty leczenia zakażeń. Antybiotyki uznawane są powszechnie za jeden z dziesięciu największych wynalazków w medycynie XX wieku. Wprowadzenie leków przeciwbakteryjnych (zwanych powszechnie antybiotykami) doprowadziło do rewolucji w zwalczaniu infekcji bakteryjnych. Dzięki antybiotykowi problem chorób zakaźnych stał się możliwy do kontrolowania i eliminowania. Nie przewidziano jednak, że skuteczność antybiotyków może być zagrożona. Jedynym wyjściem jest racjonalna antybiotykoterapia i stosowanie antybiotyków jedynie tam, gdzie mogą one naprawdę przynieść korzyść.

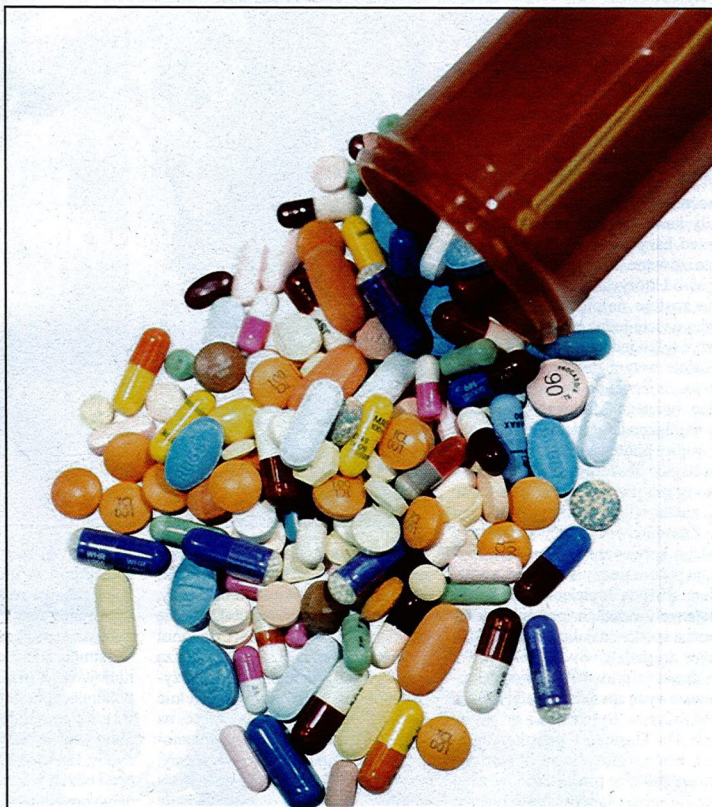
Tymczasem w całej Europie nadużywanie antybiotyków jest zjawiskiem powszechnym, a według statystyk uzyskanych w Europejskim Programie Monitorowania Konsumpcji Antybiotyków ESAC (European Surveillance of Antibiotic Consumption), Polska zajmuje pod tym względem miejsce w ścisłej czołówce. Najgorsze jest to, że stosuje się je w infekcjach wirusowych, gdzie przecież są nieskuteczne. Dochodzi do dramatycznej sytuacji, kiedy rzeczywiście trzeba sięgnąć po antybiotyki, bo mamy zakażenie bakteryjne wywołane przez

Ograniczenie konsumpcji antybiotyków to konieczność

Przywrócenie skuteczności antybiotyków może odbyć się przede wszystkim poprzez ich „ochronę”, czyli stosowanie tam, gdzie są skuteczne, a nie nieprzemyślane zażywanie w przypadku każdego zakażenia. Edukacja w tym zakresie powinna objać nie tylko społeczeństwo, ale przede wszystkim lekarzy! To oni przepisują antybiotyki.

o Antybiotykach

pneumokokami, gronkowcami lub inne bakterie i okazuje się, że one nie reagują na nie, bo są odporne.

Częste, zwłaszcza u małych dzieci, przeziębienia i katar (będące zawsze następstwem zakażenia wirusowego), a także inne infekcje - zapalenie gardła, krtani, tchawicy, oskrzeli wywołane są prawie zawsze przez wirusy, na które antybiotyk nie działa, więc nie tylko nie jest potrzebny, ale dodatkowo może wywołać ciężkie działania niepożądane i spowodować eliminację flory naturalnej, która w dużej mierze chroni nas przed kolonizacją i zagrożeniem prawdziwym patogenem. Co gorsza, ta naturalna flora, dzięki ciągłemu poddawaniu jej działaniu antybiotyków, staje się odporna i może przekazać tę cechę bakteriom wywołującym ciężkie zakażenia (np. pneumokoki, meningokoki).

Badanie wiedzy Polaków na temat antybiotyków

Z badań, przeprowadzonych w październiku 2010 roku na zlecenie Narodowego Instytutu Leków przez firmę MillwardBrown SMG/KRC wynika, iż odsetek osób stosujących w Polsce antybiotyki jest w Polsce wciąż wysoki; 37% dorosłych Polaków stosowało antybiotyki w ciągu ostatnich 12 miesięcy, a 57% - w ciągu ostatnich 24 miesięcy.

Niestety, Polacy wciąż najczęściej przyjmują antybiotyki z powodu dolegliwości, które nie powinny być nimi leczone: przeziębienia (38% wskazań), bólu gardła (29%), grypy

(18%) czy kaszlu (21%). Prawie połowa dorosłych Polaków (46%) oczekiwałaby też przepisania antybiotyku w przypadku grypy.

Na podstawie przeprowadzonego badania możemy stwierdzić, iż wiedza Polaków na temat skuteczności antybiotyków w leczeniu przeziębienia i grypy jest wciąż niewystarczająca: 50% badanych uważa, że są one skuteczne w leczeniu grypy, a 38% - że są skuteczne w leczeniu przeziębienia. Ponad połowa Polaków (63%) uważa, że antybiotyki zabijają wirusy. A antybiotyki nie działają na wirusy.

Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach (EDWA) ma uświadomić społeczeństwu, profesjonalistom i decydom w ochronie zdrowia, jakie zagrożenia wynikają z narastającą opornością. Wszystkie kraje UE są zobowiązane do rozpropagowania, w ramach tego dnia wiedzy na temat działania antybiotyków, zagrożenia wynikających z ich niewłaściwego stosowania i naszej wspólnej odpowiedzialności za przyszłość leczenia zakażeń. Ma pokazać, że jeśli dalej będziemy nadużywać i niewłaściwie stosować te grupy leków, to możemy zostać, a z pewnością nasze dzieci i wnuki, bez skutecznej broni walczą z zakażeniami. W Polsce promocja EDWA prowadzona jest w ramach Narodowego Programu Ochrony Antybiotyków (NPOA).

Prof. dr hab. med. Waleria Hryniewicz
Przewodnicząca Narodowego Programu
Ochrony Antybiotyków
Narodowy Instytut Leków w Warszawie